

77 Šváb obecný: **A** celková anatomie samice, **B** pohlavní orgány samce

77 Anatomie švába obecného — *Blatta orientalis* L.

Opatření materiálu: Šváb obecný byl u nás kdysi velmi hojný v domácnostech, především ve starších domech. Dnes se vyskytuje na místech, kde je stálá teplota — např. v domech s dálkovým vytápěním, v provozovnách potravinářského průmyslu, pivovarech nebo továrnách. Pokud nemáme k dispozici tento druh, je možno použít i příbuzného švába amerického — *Periplaneta americana* (L.), který bývá chován v laboratořích. Jeho samice mají dlouhá křídla na rozdíl od švába obecného, u něhož jsou křídla plně vyvinuta pouze u samců. Jinak jsou rozdíly mezi oběma druhy pro naše účely bezvýznamné. Pro pitvu je usmrcujeme chloroformem nebo éterem. Takto připravené jedince umístíme v preparační misce hřbetem vzhůru. U samce švába obecného nebo u obou pohlaví švába amerického odstraníme křídla. Pak nůžkami nastříháme poslední zadečkový tergít po straně a provedeme stříhy po obou stranách zadečku přes všechny hřbetní destičky článků až k hlavě. Odstřižené hřbetní části článků opatrně odstraníme pinzetou a skalpelem. Vnitřní orgány, především střevo, pinzetou uvolníme a přichytíme špendlíky a celý preparát přelijeme vodou.

A Celková anatomie samice

- 1 slinná žláza
- 2 nádržka slinné žlázy
- 3 jícen
- 4 vole se vzdušnicemi
- 5 žvýkácí žaludek (*proventriculus*)
- 6 slepé výběžky střeva
- 7 žaludek
- 8 Malpighiovy trubičky
- 9 střevo
- 10 konečník
- 11 vaječníky
- 12 vejcovod
- 13 přídatné žlázy
- 14 chlopně
- 15 štět
- 16 tukové těleso
- 17 břišní nervová páska
- 18 hrudní zauzlina
- 19 hřbetní destička zadečkového článku
- 20 zadohruď
- 21 středohruď
- 22 předohruď

B Pohlavní orgány samce

- 1 varle
- 2 chámovod
- 3 chámomet — *ductus ejaculatorius*
- 4 přídatné žlázy
- 5 konečník
- 6 *stilus*
- 7 štět
- 8 břišní nervová páska